

חלק ג' - דוח רווח והפסד

52. כללי

ההוראות לגבי דוח רווח והפסד מתייחסות לדוח רווח והפסד בסכומים מדווחים כאמור בתקן 12, אלא אם כן נאמר אחרת.

53. קיזוז הכנסות והוצאות

אין לקזז הכנסות כנגד הוצאות אלא במקרים לגביהם נאמר במפורש אחרת בהוראות אלה. יש לקזז סכומי החזר של הוצאות ספציפיות כנגד אותן הוצאות.

54. השתתפות בהוצאות

השתתפו אחרים בהוצאות התאגיד הבנקאי, ייכללו סכומי ההשתתפות בסעיפים המתאימים בציון נפרד של סכומים אלה.

55. הנחיות נוספות לעריכת דוח רווח והפסד

- א. ייערך דוח רווח והפסד נומינלי (לא מאוחד) לכל חודש בנפרד.
- ב. דוח רווח והפסד יחולק לשלשה חלקים שיכללו את הרכיבים כלהלן:
  - (1) הכנסות ריבית, הוצאות ריבית והוצאות בגין הפסדי אשראי;
  - (2) הכנסות משרותים פיננסיים, הכנסות אחרות והוצאות תפעוליות ואחרות;
  - (3) כל הסעיפים הבאים לאחר רווח מפעולות רגילות לפני מסים.
- ג. יקויים קשר חד חד ערכי בין סעיפי דוח הרווח וההפסד לבין סעיפי המאזן.
- ד.
  - (1) בדוח רווח והפסד של תאגיד בנקאי - הפרשי שער על יתרות מאזניות במטבע חוץ לתחילת החודש ייכללו בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית;
  - (2) בדוח רווח והפסד על בסיס מאוחד - בעת האיחוד של דוח של שלוחה שהיא זרוע ארוכה של התאגיד הבנקאי ייכללו בהכנסות ובהוצאות של השלוחה, הפרשי שער (נטו) כפי שנכללו בדוח של התאגיד הבנקאי.

56. הכנסות מאשראי (לציבור ולממשלה)

- א. בסעיפים אלה יש לכלול הכנסות מריבית, לרבות הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית, והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן, על אשראי.
- ב. בסעיפים אלה יש לכלול עמלות שבהתאם לסעיף 10א. בהוראות הדיווח לציבור יש לטפל בהן כהתאמת תשואה של האשראי ולכלול אותן בסעיף "הכנסות ריבית".
- ג. ריבית על חוב פגום – ראה סעיף 30.

ח. בוטל.

57. **בטל.** (4/97)

58. **הכנסות ממזומנים ומפיקדונות בבנקים**

בסעיפים אלה ייכללו הכנסות מריבית לרבות הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית, והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן, על פיקדונות בבנקים (כולל בבנקים מרכזיים) ועל מזומנים במטבע חוץ.

59. **הכנסות מאיגרות חוב** (10/02) (5/06)

א. סעיפים אלה יכללו ריבית לרבות הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית, והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן שנצברו בשנת הדוח על השקעות באיגרות חוב, בצירוף החלק היחסי של הניכיון, או בניכוי החלק היחסי של הפרמיה כמשמעותם בסעיף 24 ובצירוף הפחתה כאמור בסעיף 27.א.ד.

ב. רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר יוצגו בסעיפים נפרדים במסגרת "הכנסות מימון שאינן מריבית" (ביאור 21) כמפורט במתכונת הביאור. יינתן גילוי לחלק הרווחים וההפסדים בגין אגרות חוב למסחר הקשור לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

ג. הכנסות המתקבלות מבנק ישראל בגין אחזקת מק"מ תיכללנה בסעיף זה, לפי תקופת האחזקה.

ד. רווח או הפסד ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה או מוחזקות לפדיון ייזקף לדוח רווח והפסד בעת המכירה, לסעיף המתאים של רווח או הפסד ממכירת איגרות חוב במסגרת "הכנסות מימון שאינן מריבית" (ביאור 21).

- ה. לעניין סעיף זה - "רווח או הפסד ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה" - ההפרש בין התמורה שנתקבלה ממכירת איגרות החוב לבין עלותן המופחתת ביום המכירה בניכוי רווח או בתוספת הפסד שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של נייר ערך זמין למכירה המיועד כמגודר בגידור שווי הוגן, אשר הוכרו בדוח רווח והפסד במהלך תקופת הגידור בהתאם לאמור בחלק א'1 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור. הרווח או ההפסד מהמכירה יכלול בנוסף את הסכום שסווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כתוצאה מהמכירה.
- ו. לעניין סעיף זה - "רווח או הפסד ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון" - ההפרש בין התמורה שנתקבלה ממכירת איגרות החוב לבין ערכן המאזני ביום המכירה. הרווח או ההפסד מהמכירה יכלול בנוסף את הסכום שסווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כתוצאה מהמכירה.
- ז. בהתייחס לאיגרות חוב צמודות למדד, רשאי תאגיד בנקאי לחשב את הרווח או ההפסד ממכירה תוך הבאה בחשבון של הנתונים המפורטים בסעיפים ה. ו - ו. לעיל, לפי יתרה במאזן החודשי האחרון שקדם ליום המכירה ובתנאי שחישוב בדרך זו יבוצע בעקביות.

60. הוצאות על פיקדונות (10/02)

- א. בסעיפי הוצאות על פיקדונות לפי סוגיהם ייכללו ריבית, לרבות הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית, והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן.
- ב. בוטל.

ג. סעיף הוצאות על פיקדונות הציבור יכלול את הפחתת החלק היחסי של מענקים המשולמים על ידי התאגיד הבנקאי למפקידים בתוכניות חסכון מאושרות, בתוספת ריבית, לרבות הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית, והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן. הוצאות על תכניות חסכון תיכללנה לפי שיטת ההצטברות בהתאם לשיעור התשואה המירבי שיגיע לחוסך בתום תקופת החיסכון על פי תנאי החיסכון.

61. הוצאות על איגרות חוב

א. בסעיף זה ייכללו ריבית, לרבות הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית, והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן.

ב. בסעיף זה תיכללנה הוצאות הנפקה של איגרות חוב באופן יחסי ליתרת הקרן מדי שנה. החזר הוצאות הנפקה ינוכה מסעיף זה.

ג. בסעיף זה יש לכלול את הפחתת החלק היחסי של הניכיון והפרמיה על איגרות חוב שהונפקו לפי שיטת הריבית האפקטיבית כאמור בסעיף 24.ז.

62. בטל.

62א. בטל.

64. בטל.

65. הכנסות והוצאות ריבית

הכנסות ריבית הנובעות מלקוח אחד, או מקבוצת לקוחות וסכומן עולה על 5% מסך ההכנסות, יצוינו בנפרד בביאור "הכנסות והוצאות ריבית" תוך פירוט מספר הלקוחות וסכומי ההכנסות.
המבחן האמור לעיל יערך בהתאמה גם לגבי הוצאות ריבית הנובעות מלקוח אחד. לעניין זה, "קבוצת לקוחות" - תאגיד השולט בתאגיד אחר וכל תאגיד הנשלט על ידו.

66. הוצאות בגין הפסדי אשראי

- א. בסעיף זה יש לכלול את הגידול נטו ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי שנזקף לדוח רווח והפסד. אם בתקופה מסויימת נזקפה לדוח רווח והפסד הקטנה נטו בהפרשה להפסדי אשראי, יש לכלול את הסכום בסעיף נפרד בין ההכנסות הרגילות.
- ב. בוטל.
- ג. בוטל.

א.66 הכנסות מימון שאינן מריבית

בסעיף זה יכללו:

- א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
- (1) הכנסות מפעילות במכשירים נגזרים שאינה למטרת מסחר. במסגרת סעיף זה יכללו מרכיב לא אפקטיבי ביחסי גידור והכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM.
  - (2) הכנסות מהשקעה באגרות חוב שאינה למטרת מסחר. במסגרת סעיף זה יכללו רווחים (הפסדים) ממכירת אג"ח מוחזקות לפדיון, נטו, לרבות הפרשות לירידת ערך, ורווחים והפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, לרבות הפרשות לירידת ערך.
  - (3) הכנסות (הוצאות) נטו בגין הפרשי שער, למעט הפרשי שער שנכללו בהכנסות מימון שאינן מריבית מפעילות מסחר.
  - (4) רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות שאינה למטרת מסחר. במסגרת סעיף זה יכללו רווחים והפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה, דיבידנדים שהתקבלו ממניות זמינות למכירה. בנוסף יכללו רווחים והפסדים ממימוש השקעות בחברות מוחזקות – כל השקעה בנפרד, בציון רווחים או הפסדים הנובעים מהנפקת מניות לצד שלישי בידי החברות המוחזקות או משינוי אחר במבנה ההון שלהן.
  - (5) רווחים והפסדים נטו בגין עסקאות איגוח.

(6) רווחים והפסדים נטו בגין הלוואות שנמכרו.

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר. במסגרת סעיף זה יכללו, הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים, רווחים והפסדים ממכירה ומהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר נטו ודיבידנדים שהתקבלו ממניות למסחר.

במידה וסכום ההכנסות שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר הינו מהותי, יש לתת גילוי נוסף לסכום זה לפי חשיפת סיכון של כל מכשיר (במכשיר נגזר - לפי חשיפת הסיכון של הבסיס של המכשיר הנגזר) כמפורט במתכונת ביאור 21, "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר".

ד. סכום ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנזקף לדוח רווח והפסד יוצג כמפורט בביאור על האשראי לציבור (ראה גם סעיפים 29 – 30ב).

67. עמלות (10/99, 4/97)

א. בסעיף זה יש לכלול עמלות בגין מתן שירותים בלבד, כמפורט בביאור לדוגמה בתוספת, למעט עמלות שהוכרו כהתאמת תשואה ונכללו בהכנסות ריבית בהתאם לסעיף 10א. בהוראות הדיווח לציבור.

ב. עמלות בגין פעולות בניירות ערך שהתקבלו מלקוחות, יוצגו ללא קיזוז מעמלות ששולמו לבורסה לניירות ערך.

ג. בנקים למשכנתאות יכללו בסעיף "טיפול באשראי" את כל העמלות הקשורות למתן תעודות זכאות לרבות מדידות וכדומה.

ד. בנספח ז' כלולות הבהרות לגבי הסיווג בביאור של עמלות שנגבות מלקוחות.

ה. בסעיף זה ייכללו הכנסות נטו משירות תיקי אשראי. הכנסות אלו יכללו, בין היתר, הכנסות ממרווח ועמלות גבייה שנזקפו במהלך התקופה בפעילות לפי מידת הגבייה אשר הוצגה בקיזוז לפי סעיף 15א. בביאור יינתן גילוי נפרד להכנסות מפעילות לפי מידת הגבייה מכספי האוצר ולהכנסות מניהול תיקי אשראי של אחרים, בכפוף למהותיות.

ו. בסעיף זה יש לכלול עמלות הפצת מוצרים פיננסיים כגון: קרנות נאמנות (לרבות עמלת הפצת קרנות נאמנות מרוכש יחידת השתתפות בקרן נאמנות – חלק 4 לתעריפון העמלות המלא), קופות גמל וקרנות השתלמות, מוצרים פנסיוניים ומוצרי ביטוח (לרבות עמלות מביטוח חיים ומביטוח דירות). בנוסף, סעיף זה יכלול עמלות הפצה שתאגיד בנקאי קיבל כתוצאה מהפצת מוצרים פיננסיים דומים אחרים.

דמי ניהול ועמלות מביטוח לא ייכללו פרמיות ביטוח שנגבו ע"י הבנק עבור חברות ביטוח, והועברו אליהן.

ז. בסעיף זה ייכללו הכנסות משירותי ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים, כגון: קרנות נאמנות, קופות גמל וקרנות השתלמות, קרנות פנסיה.

ח. בסעיף זה ייכללו עמלות בגין קיבולים, ערבויות, אשראי תעודות וכד', אשר תחולקנה באופן יחסי לתקופות העסקאות.

ט. עמלות אחרות – עמלות, אשר בהתאם למהותן לא מתאימות לתחומי הפעילות המוצגים בביאור לדוגמה. יינתן פירוט נפרד לעמלות אחרות הנובעות מתחום פעילות מהותי, שאינו מוצג בביאור לדוגמה בנפרד.

68. הכנסות מחוזים עם לקוחות

- א. תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הכנסות מחוזים עם לקוחות בהתאם להוראות נושא 606 בקודיפיקציה בדבר "הכנסות מחוזים עם לקוחות".
- ב. למען הסר ספק, ככלל, הוראות נושא 606 אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית, והכנסות מימון שאינן מריבית.

69. הכנסות אחרות

בסעיף זה יכללו :

- א. רווחים והפסדים ממימוש נכסים למעט השקעות בחברות מוחזקות. כל נכס יפורט בנפרד.
- ב. דמי שכירות מבניינים וציוד שאינם בשימוש התאגיד הבנקאי בניכוי הוצאות אחזקה ופחת של אותם בניינים וציוד כמפורט בסעיף 71 ודמי ניהול ;
- ג. דמי ניהול מחברות קשורות שהן חברות מוחזקות, חברות אם וחברות בשליטתן.
- ד. רווח (נטו) ממימוש נכסים שהתקבלו בגין סילוק אשראים ושמויינו כ"נכסים אחרים" כאמור בסעיף 30ב. (הפסד (נטו) ימויין כ"הוצאות אחרות" - ראה סעיף 72).
- ה. (בוטל)
- ו. בביאור יינתן גילוי להכנסות אחרות כמפורט בביאור לדוגמה בתוספת.
- ז. תאגידים בנקאיים מיוחדים רשאים להציג בגוף דוח רווח והפסד את סך כל "ההכנסות שאינן מריבית" בסעיף אחד ואת הפרוט להציג בביאור.

70. משכורות והוצאות נילוות (11/98) (10/07)

- א. סעיף זה יכלול הטבות לעובדים בהתאם לסעיף 41 להוראות הדיווח לציבור, לרבות המשכורות והגימלאות על כל מרכיביהן וכן כל ההוצאות הנילוות, כגון תשלומים לביטוח לאומי, הפרשות שוטפות לפיצויי פיטורים, פיצויי פרישה, פנסיה וחופשה וכן תשלומי פנסיה ופיצויים שלא נעשתה לגביהם הפרשה בעבר וכן הטבות לעובדים הנובעות ממתן הלוואה¹ לעובד ששווייה ההוגן במועד ההכרה לראשונה נמוך מסכום ההלוואה שניתן לאותו עובד. הטבות לעובדים הנובעות ממתן הלוואה כאמור, יפרסו בהתאם לכללים שנקבעו כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב לגבי הטבות לעובדים.
- ב. בסעיף זה יש לכלול גם תשלומים עבור מועסקים אשר לא קיימים לגביהם יחסי עובד ומעביד לרבות תשלום עבור עובדים המושאלים מחברה אחרת בקבוצה וכן תשלומים בגין שרותי עבודה המשולמים ישירות לחברות אספקת כח אדם ולחברות אחרות (להלן – עובדים).
- ג. כן ייכלל מס שכר המוטל על פי חוק מס ערך מוסף.
- ד. בביאור יינתן גילוי למשכורות והוצאות נלוות כמפורט בביאור לדוגמא בתוספת. מובהר כי הוצאה שניתן לשייך אותה ליותר מסעיף אחד בביאור לדוגמא, תוצג בסעיף שמופיע קודם.
- ה. בסעיף זה יכללו עסקאות תשלום מבוסס מניות לעובדים בהתאם לסעיף 41א. להוראות הדיווח לציבור.

¹ הלוואה לעובד שאינה מיועדת לרכישת המניות של התאגיד הבנקאי.

בביאור יצוינו בנפרד המרכיבים כדלהלן :

- (1) משכורות (לרבות בונוס ותשלומים אחרים לעובדים, כגון ספרות מקצועית, קצובת נסיעה, דמי הבראה, הוצאות רכב, אש"ל וכדומה);
- (2) הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות;
- (3) הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה;
- (4) הטבות לזמן ארוך. לעניין זה "הטבות לזמן ארוך" הינן הטבות לעובדים פעילים כגון מענקי יובל ומענקי שיתוף ברווחים לזמן ארוך, אשר לא נקבעה להן התייחסות ספציפית בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב;
- (5) ביטוח לאומי ומס שכר;
- (6) הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים) בהבחנה בין תכנית להטבה מוגדרת לבין תכנית להפקדה מוגדרת;
- (7) הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה;
- (8) הטבות מיוחדות בגין פיטורין;
- (9) הוצאות בגין הטבות אחרות לעובדים;

71. אחזקה ופחת בניינים וציוד

- א. סעיף זה יכלול דמי שכירות, פחת בגין בניינים וציוד, מיסי רכוש (לרבות מס עסקים וארנונה), הוצאות שמירה והוצאות אחזקה אחרות (כגון ביטוח ותיקונים), בניכוי הכנסות דמי שכירות והשתתפויות אחרות באחזקת בניינים וציוד.
- ב. הוצאות אחזקה על בניינים שאינם בשימוש התאגיד הבנקאי לא תיכללנה בסעיף זה, אלא תנוכינה מהכנסות דמי שכירות לגבי אותם בניינים והיתרה תוצג בסעיף "הכנסות אחרות".
- ג. לעניין סעיף זה, פחת על בניינים וציוד – לרבות הפסדים מירידת ערך ובניכוי ביטול הפסדים מירידת ערך.
- ד. אם הסכום של סעיף זה אינו מהותי ניתן להציגו כחלק מסעיף "הוצאות אחרות".

71א. הפחתות וירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

בסעיף זה יכללו הפחתות נכסים בלתי מוחשיים שהוכרו בדוח רווח והפסד במהלך התקופה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 38, הפסדים מירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים שהוכרו ושבטלו בדוח רווח והפסד במהלך התקופה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36, וכן בדוח רווח והפסד מאוחד הפסדים מירידת ערך של מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של חברה מאוחדת, שהוכרו בדוח רווח והפסד במהלך התקופה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36. בדוח רווח והפסד לא מאוחד הפסדים מירידת ערך של מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של חברה מאוחדת יכלל בסעיף חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים מפעולות רגילות לאחר השפעת המס של חברות מוחזקות. למרות האמור:

- א. הפחתות והפסדים מירידת ערך של עלויות תוכנה לשימוש עצמי ירשמו בסעיף אחזקה ופחת בניינים וציוד.
- ב. הפחתות והפסדים מירידת ערך של נכסי שירות ירשמו בסעיף עמלות, בסעיף הכנסות נטו משירות תיקי אשראי.

72. הוצאות אחרות

- א. בסעיף זה יש לכלול את כל ההוצאות התפעוליות שלא נכללו בסעיפים הנ"ל.
- ב. בביאור יצויין, בסכום כולל אחד לגבי כל הדירקטורים ביחד, שכר הדירקטורים והוצאות נילות, דמי ניהול, דמי שירותים וכל הטבה אחרת בעד שירות כדירקטור, לרבות כל הטבה המשולמת לאדם אחר בעד שירות כאמור ולרבות תשלום עקב פרישת דירקטור מתפקידו. ניתנה הטבה לדירקטור בשל חבילת הנפקה כאמור בסעיף 70. ה., תיכלל ההטבה בסעיף זה תוך גילוי נפרד בביאור. הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על תשלומים והטבות למנהל עקב מילוי משרה בתאגיד הבנקאי; תשלומים והטבות אלה ייכללו בסעיף "משכורות והוצאות נילות".
- ג. משולמות הטבות כאמור בסעיף קטן ב. על-ידי חברה בת של התאגיד הבנקאי למי שאינו דירקטור של אותה חברה בת, יש לציין את הדבר ואת הסכום בביאור.
- ד. בסעיף זה ייכללו הפסד ממימוש, הוצאות אחזקה וירידת ערך של נכסים שנתקבלו בגין סילוק אשראים ושווייניו כ"נכסים אחרים" כאמור בסעיף 30ב.
1. ד. בוטל.

ה. בביאור יינתן גילוי להוצאות אחרות כמפורט כדוגמת ביאור בתוספת.

ו. תאגידים בנקאיים מיוחדים רשאים להציג בגוף דוח רווח והפסד את סך כל "ההוצאות התפעוליות ואחרות" בסעיף אחד ואת הפרוט להציג בביאור.

73. הפחתת הוצאות הנפקה

א. יש להפחית הוצאות הנפקת מניות מקרן פרמיה על מניות בשנת ההנפקה. כאשר אין קרן מספקת, יש לזקוף את יתרת ההוצאות לסעיף "הוצאות אחרות" בשנת ההנפקה.

ב. יש להפחית הוצאות הנפקה של אופציות לרכישת מניות, כאשר האופציות הונפקו שלא בהצמדה לניירות ערך אחרים, מהתמורה שנתקבלה ממכירת האופציות. עלו ההוצאות על התמורה, ייזקף העודף לסעיף "הוצאות אחרות" בשנת ההנפקה.

ג. הוצאות הנפקת אגרות חוב יוצגו כאמור בסעיף 61.

73א. דחיית הוצאות והיוון

נדחו או הונו הוצאות, יצויין הסכום שנדחה או שהוון ודרך חישובו, מפורט לפי הסעיפים בדוח רווח והפסד ובמאזן ויפורטו נסיבות הדחייה או ההיוון. (ראה גם סעיף 33.ח.6) - בניינים וציד)

74. הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

א. תאגיד בנקאי יישם את תקן חשבונאות בינלאומי 12 בדבר "מיסים על ההכנסה" (להלן בסעיף זה – תקן 12). ביישום התקן יחול האמור בסעיף זה.

(1) בכל מקום שבו בתקן 12 נכלל המונח "צפוי" (probable), תאגיד בנקאי יישם מונח זה בעקביות ליישום של המונח "יותר סביר מאשר לא" (more likely than not) בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב לטיפול במסים על ההכנסה.

(2) במקום ההפניות שקיימות בתקן 12 לתקני דיווח כספי בינלאומיים יבואו הפניות ל"כללי החשבונאות המקובלים בישראל והוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו". במסגרת זאת יתוקנו ההפניות הבאות:

(א) ההפניות בסעיף 20 לתקני חשבונאות בינלאומיים 16, 38, 40 ו- תקן דיווח כספי בינלאומי 9.

(ב) ההפניות בסעיף 23 לתקן חשבונאות בינלאומי 32.

(ג) ההפניות בסעיף B51 לתקן חשבונאות בינלאומי 16.

- (3) ההפניות בסעיף C51 לתקן חשבונאות בינלאומי 40.
- (ה) ההפניות בסעיף 55 לתקן חשבונאות בינלאומי 19.
- (ו) ההפניות בסעיף 59(a) לתקן חשבונאות בינלאומי 18.
- (ז) ההפניות בסעיף 62(a) ובסעיף 64 לתקן חשבונאות בינלאומי 16.
- (ח) ההפניות בסעיף 72 לתקן חשבונאות בינלאומי 32.
- (ט) ההפניות בסעיף A77 ובסעיף 81(ab) לתקן חשבונאות בינלאומי 1.
- (י) ההפניות בסעיף 88 לתקן חשבונאות בינלאומי 37.

ב. ביישום תקן 12, תאגיד בנקאי יישם את כללי ההכרה והמדידה בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בדבר "חוסר ודאות במסים על ההכנסה"¹, כל עוד כללים אלה אינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים. ביישום כללים אלה, יחול האמור להלן:

- (1) בכל מקום שבו נכללה התייחסות למצב שבו קיימת "הפרשה מלאה" ("full valuation allowance"), תבוא התייחסות למצב שבו אין להכיר בנכס מס נדחה.
- (2) תאגידים בנקאיים יקבעו מדיניות ונהלים בנושא חוסר ודאות במסים על ההכנסה. במסגרת זו, בין היתר, תאגידים בנקאיים יבטיחו שישמר תיעוד נפרד לפוזיציות מס שהוכרו שהן כמעט ודאיות, לפוזיציות מס שהוכרו שאינן כמעט ודאיות, ולפוזיציות מס שלא הוכרו.
- (3) לגבי פוזיציות מס שהוכרו שאינן כמעט ודאיות, ככל שהסכום וחוסר הודאות עולים, כך צריך לשמור תיעוד מקיף ואיכותי יותר כדי להוכיח שניתן להכיר בדוחות הכספיים בפוזיציות המס, ושהסכום שנרשם בדוחות הכספיים בגין פוזיציות המס נאות.

ג. ביישום תקן 12 לעניין הכרה בנכסי מסים נדחים יחול האמור להלן:

- (1) בהתאם לסעיף 29 לתקן 12, כאשר אין מספיק הפרשים זמניים חייבים במס, נכס מסים נדחים יוכר רק במידה שצפויה הכנסה חייבת מספיקה בעתיד, או במידה שקיימות הזדמנויות לתכנון מס.
- תאגיד בנקאי יביא בחשבון את כל הראיות הזמינות – הן הראיות החיוביות התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות השוללות הכרה בנכס מס נדחה, כדי לבחון האם ניתן להכיר בנכס מס נדחה.
- (2) דוגמאות לראיות שליליות כוללות: הפסדים מצטברים בשנים האחרונות; היסטוריה של הפסדים לצורך מס שלא נעשה בהם שימוש; הפסדים צפויים בשנים הקרובות בגין תאגיד בנקאי שהוא רווחי בהווה, גם אם לאחר מכן חזויים רווחים; נסיבות שלא הוסדרו אשר, אם יפתרו באופן לא חיובי, ישפיעו על רמות הרווחיות בעתיד; תקופה קצרה למימוש, אשר תגביל את היכולת לממש את נכס המסים הנדחים.

¹ ראה הכללים שנכללו בהבהרה 48 - "Accounting for Uncertainty in Income Taxes". FASB Interpretation no. 48.

- (3) דוגמאות לראיות חיוביות כוללות: היסטוריית רווחים חזקה, מלבד ההפסד שיצר את הסכום שניתן לניכוי בעתיד, ביחד עם ראיות המצביעות על כך שההפסד הוא אירוע בלתי רגיל או מיוחד (unusual or extraordinary); חוזים קיימים שיניבו הכנסות משמעותיות בעתיד; עודף של הערך המשוערך של הנכסים נטו של התאגיד הבנקאי על פני בסיס המס של נכסים נטו אלה, בסכום שיספיק לממש את נכס המסים הנדחים.
- (4) ראיות שיובאו בחשבון צריכות להיות ניתנות לאימות אובייקטיבי. המשקל שינתן לראיה, כאשר קיימות גם ראיות חיוביות וגם ראיות שליליות, יהיה עקבי עם המידה שבה ניתן לאמת אותה.
- (5) כאשר המימוש של נכסי המסים הנדחים של התאגיד הבנקאי תלוי בקיום של הכנסה חייבת במס בעתיד, קיימת חשיבות גדולה למהימנות של התחזיות של התאגיד הבנקאי.
- תאגידי בנקאיים בדרך כלל מכינים תקציבים ותחזיות רווח לגבי העתיד. תחזיות אלה ישמשו בדרך כלל כנקודת הפתיחה לאומדן של התאגיד הבנקאי לגבי אומדן ההכנסה החייבת במס בעתיד. ההנחות שעל בסיסן נקבעות התחזיות חייבות להיות סבירות, ולהיות מבוססות על ראיות אובייקטיביות הניתנות לאימות באופן מספק. ניסיון העבר של התאגיד הבנקאי בהשגת התוצאות שנחזו בהתאם לתוכנית תפעולית קיימת יהיה מדד חזק למהימנות התחזיות. ככלל, למרות שניתן לערוך תחזיות לתקופה הארוכה משנה, ככל שהתחזית תנסה לחזות מה יקרה בעתיד הרחוק יותר, כך התחזית תהפוך להיות פחות ברת מימוש (realizable).
- גורמים אחרים שהתאגיד הבנקאי צריך להביא בחשבון בבחינת ראיות לגבי הרווחיות העתידית שלו כוללים, בין היתר, תנאים כלכליים קיימים וצפויים, ריכוזיות של סיכון אשראי בענפים ואזורים ספציפיים, רמות ומגמות היסטוריים של נכסים בפיגור, נכסים לא מבצעים והפרשות להפסדי אשראי, והרגישות של התאגיד הבנקאי לסיכון ריבית.
- כאשר קיימת ראיה שלילית חזקה, כגון קיום של הפסדים מצטברים בשנים האחרונות, יהיה קשה באופן קיצוני (extremely difficult) לתאגיד בנקאי לקבוע שניתן להכיר בנכס המס הנדחה במלואו. ידרשו ראיות חיוביות שהן גם משמעותיות מבחינה איכותית וגם משמעותיות מבחינה כמותית כדי לסתור ראיה שלילית כאמור.
- לדוגמא למצב שבו לא ניתן להכיר בנכס מס נדחה כלשהו, למרות שההנהלה צופה שיהיה רווח בעתיד, ראה תשובה לשאלה 9 בפרק A7 בהנחיות ה-OCC (Bank Accounting Advisory Series).
- (6) הזדמנויות לתכנון מס יכללו רק אסטרטגיות לביצוע פעולות זהירות (prudent) וברות ביצוע (feasible), שיגרמו למימוש נכסי מסים נדחים, אשר ההנהלה בדרך כלל לא היתה מבצעת, אבל תעשה אותן כדי למנוע מהפסד להעברה לצרכי מס לפקוע. הזדמנויות לתכנון מס לא כוללות פעולות שההנהלה היתה מבצעת במהלך העסקים הרגיל. הוצאות משמעותיות ליישום פעולות כאמור

והפסדים משמעותיים כלשהם שינבעו מיישום הפעולות יובאו בחשבון כדי לקבוע האם צפויה הטבה כלשהי מיישום הפעולות. בנוסף, תאגיד בנקאי יביא בחשבון את כל ההשלכות האפשריות של כל פעולה כאמור. בנוסף, יהיה ניתן להביא בחשבון פעולות כאמור רק אם מתקיימים התנאים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בדבר "חוסר ודאות במסים על ההכנסה".

ד. ביישום סעיף 44.44 (א) לתקן 12, כדי שתאגיד בנקאי יוכל לקבוע במועד דיווח שצפוי שההפרש הזמני הניתן לניכוי בגין השקעה מסוימת יתהפך בעתיד הנראה לעין, באמצעות עסקת מכירה, עליו לוודא כי במועד הדיווח ההשקעה מסווגת כמוחזקת למכירה או כפעילות שהופסקה בהתאם לכללים שנקבעו בתקן דיווח כספי בינלאומי 5 בדבר "נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו".

ה. בביאור ימוינו המיסים כדלקמן:

(1) מיסים שוטפים;

(2) שינויים במיסים נדחים.

בכל אחד מהמרכיבים הנ"ל יש לציין את המיסים בגין שנת החשבון ובגין שנים קודמות.

לעניין זה, מיסים שוטפים או נדחים בגין שנת החשבון - מיסים החלים על תוצאות הפעולות הנכללות בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת ו/או נכללות בדוח המותאם למס הכנסה לתקופה השוטפת.

- ו. סכום ההפרשה למיסים על ההכנסה המשולמים לרשויות מחוץ לישראל יצוין בנפרד.
- ז. מיסים שוטפים יכללו:
- (1) בין שנת החשבון -
- (א) הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות לרבות מס רווח המוטל על פי חוק מס ערך מוסף ולרבות השלכות המס בגין יישום מסקנות הוועדה המיוחדת שמונתה על ידי נציב מס הכנסה ומס רכוש לבחינת היבטי מיסים בקשר לחובות אבודים בבנקים (להלן - ועדת גבעולי) (ראה סעיף 74.ט. להלן);
- (ב) הקטנה בחבות המס, עקב חלוקת דיבידנד, אשר תנוכה מההפרשה למיסים, תוך ציון סכום ההקטנה.
- (2) בגין שנים קודמות -
- הפרשה למיסים בגין שנים קודמות לרבות הפרשי הצמדה בגינם ולרבות השלכות המס בגין יישום מסקנות ועדת גבעולי (ראה סעיף 74.ט. להלן).
- ח. מיסים נדחים יכללו התחייבויות מיסים נדחים ונכסי מיסים נדחים. בביאור יפורטו מרכיבי המיסים הנדחים לקבל והעתודה למיסים נדחים וזאת בהתאם לדוגמה בביאור 27.

ט. להלן כללי הדיווח בגין יישום מסקנות ועדת גבעולי :

(1) הטיפול עד תום חמש שנים מתום שנת המס שבה נעשתה ההפרשה :

(א) ההפרשה בוטלה כולה או מקצתה שלא בעקבות מחילה -

המס בגין ההכנסה שנוצרה יחושב לפי שיעור המס בשנה השוטפת ויכלל בסעיף "מסים שוטפים בגין שנת החשבון".

תוספת המס שתחול בגין ההפרש בין סכום המס הנזכר לעיל לבין סכום המס שצריך היה להשתלם, לו לא בוצעה כלל ההפרשה, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה, תיכלל בסעיף "מסים שוטפים בגין שנים קודמות".

(ב) הטיפול בתום תקופה זו כאשר החוב לא נמחל עד אז -

המס בגין ההכנסה שנוצרה ותוספת המס יטופלו כאמור בפסקה (א) לעיל. בגינם יש לשקול יצירת מיסים נדחים ומיונם בין "מיסים נדחים בגין שנת החשבון" ו"מיסים נדחים בגין שנים קודמות", בהתאמה.

(2) הטיפול מעל חמש שנים ועד תום עשר שנים מתום השנה בה נעשתה ההפרשה -

(א) כאשר קיימת סבירות להתממשותו של המס הנדחה האמור בפסקה (1) (ב) לעיל, עד תום עשר שנים מתום השנה בה נערכה ההפרשה, יצבור התאגיד הבנקאי ריבית והפרשי הצמדה בגינו. הסכום הנצבר (בניכוי המס החל) ייזקף

לסעיף "מיסים נדחים לקבל" כנגד "מיסים נדחים בגין שנים קודמות".

(ב) ההפרשה בוטלה כולה או מקצתה שלא בעקבות מחילה -

המיסים הנדחים שנוצרו כאמור בפסקאות (1) (ב) ו-(2) (א) ייזקפו בדוח רווח והפסד לסעיף "הפרשה למיסים". מיון בין הוצאות מיסים בגין שנת החשבון לבין הוצאות מיסים בגין שנים קודמות יהיה בהתאם למיון בעת יצירת המס הנדחה.

(ג) החוב נמחל בתקופה זו -

החזר המס בצרוף הפרשי הצמדה וריבית ייזקפו לסעיף הוצאות "מיסים שוטפים בגין שנים קודמות". מיסים נדחים שנוצרו כאמור בפסקאות (1) (ב) ו-(2) (א) לעיל ייזקפו לסעיף הוצאות "מיסים נדחים בגין שנים קודמות".

(3) לעניין סעיף קטן זה, ההפרשה לחוב מסופק תכלול גם את הריבית על אותו חוב מסופק.

י. השיג התאגיד הבנקאי על שומה, יהווה הפרש נושא ההשגה בתוספת הצמדה, ריבית וקנסות, לפי העניין, התחייבות תלויה ותחולנה עליו הוראות סעיף 47 בשינויים המחוייבים.

יא. תאגיד בנקאי יצבור ריבית והפרשי הצמדה בגין עודף המקדמות ששולמו למס הכנסה, רק כאשר אינה קיימת אי וודאות בקשר להחזר עודף המקדמות, לרבות הפרשי הצמדה וריבית עליהם (לדוגמא: לפני מועד פרסום הדוח התקבל החזר או הושגה הסכמה על שומה שבעקבותיה יתקבל החזר. אם יתברר שההסכמה לא גובשה לכלל הסכם חתום, יש לבצע תיקון למפרע בגין אותו רישום).

יב. בביאור תוצג טבלת התאמה, לפי הדוגמא בביאור 27(2), בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על תאגיד בנקאי, לבין ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנקפה בדוח רווח והפסד.

רשימת הסעיפים בטבלת ההתאמה איננה רשימה סגורה והתאגיד הבנקאי יוסיף סעיפים במידת הצורך, לפי שיקול דעתו. בכל מקרה, סעיף "אחר" (ראה ברשימת הסעיפים להלן) לא יהווה (בערכו המוחלט) יותר מ- 5% מסכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי הממוצע בשלוש השנים האחרונות.

הרכב הסעיפים בטבלת ההתאמה הוא כדלקמן:

(1) בוטל;

- (2) הכנסות חברות בת בחו"ל -
 בדוח הלא מאוחד - יש לציין בהערה ללוח האם ההפרשה למס שנרשמה בישראל בגין חברות בת בחו"ל כוללת השפעה על ההפרשה למס לשנת החשבון של התוספת להון העצמי לתחילת השנה.
- בדוח המאוחד - ההפרש בין המס התאורטי על חברות בת מחוץ לישראל (לפי שיעור המס הסטטוטורי בישראל) לבין ההפרשה למס בפועל (הפרשה למס שנרשמה בחו"ל והפרשה למס שנרשמה בישראל כולל ההשפעה על ההפרשה למס לשנת החשבון של התוספת להון העצמי לתחילת השנה);
 בוטל; (3)
- (4) הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל ;
- (5) הפרשי פחת, תיאום פחת ורווח הון - השפעת המס של הפרשים בין הוצאות פחת שהוכרו לצורך מס הכנסה (על בסיס מותאם, אם רלבנטי) לבין הוצאות פחת שנרשמו בדוחות הכספיים, הוצאות פחת לא מוכרות לצרכי מס והפרשים בגין רווח הון שנזקף לסעיפי פעולות רגילות ;
- (א5) מסים נדחים בגין נכסים לא כספיים לרבות מסים נדחים שנוצרו בגין התאמת יתרת הנכסים הלא כספיים לצרכי מס ;
- (6) הוצאות אחרות לא מוכרות ;
- (7) הפרשי עיתוי שאין בגינם מיסים נדחים - כולל הפסדים שוטפים וניכויים שונים לצרכי מס המועברים לשנים הבאות ושאינן ליצור בגינם מיסים נדחים ;
- (8) מס רווח על מס שכר ;
- (9) מיסים בגין שנים קודמות - מלוא השפעת המס בגין שנים קודמות שנכלל בהפרשה למיסים (מיסים שוטפים בגין שנים קודמות בניכוי / בתוספת מיסים נדחים בגין שנים קודמות);
- (10) בוטל ;
- (11) הכנסות חברות בת בישראל - לרבות הפרש משיעור מס סטטוטורי שונה בחברות בת בישראל; בדוח הלא מאוחד ייכלל ההפרש בגין חברות שירות וחברות נכסים המאוחדות במסגרת הדוח הכספי הלא מאוחד ;

- (12) שינוי יתרות מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס ;
- (13) דיבידנד לבעלי מניות ;
- (14) אחר.

י.ג. בנוסף יכלול הביאור פרטים אלה על התאגיד הבנקאי והחברות העיקריות בקבוצה :

- (1) שנת המס האחרונה שלגביה נתקבלה שומה סופית ;
- (2) סכום המס משנים קודמות השנוי במחלוקת עם פקיד שומה, שלגביו לא נעשתה הפרשה (לרבות קנסות, ריבית והפרשי הצמדה שנצברו עליו) ; זאת בנוסף לאמור בפסקאות משנה (ד) ו-(ה) של סעיף 47. ב.1 ;
- (3) יתרת ההפסדים הנצברים לצרכי מס וזכויות לקיזוז מס בעתיד, שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים תוך מתן פירוט ליתרות בתאגיד הבנקאי, בחברות מאוחדות בישראל ובחברות מאוחדות מחוץ לישראל ;
- (4) יפורטו שיעורי המס הממוצעים ששימשו בחישובם של סכומי המיסים הנדחים וזאת בהתאם לדוגמא בביאור 27 ;
- (5) שינויים בשנת הדיווח ביתרת מיסים נדחים שאינם כלולים בדוח רווח והפסד ;
- (6) תפורט ההצדקה לרישום מיסים נדחים לקבל ;
- (7) בוטל.

י.ד. בביאור 1 בדבר המדיניות החשבונאית תפורט המדיניות בהתייחס לנושאים הבאים :

- (1) מיסים שעשויים לחול במקרה של מימוש השקעות בחברות מוחזקות ;
- (2) תוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנד בידי חברות אלה ;
- (3) תוספת מס העשויה לחול במקרה של חלוקת דיבידנד בידי התאגיד הבנקאי או חברות אלה מתוך הכנסות המזכות בהטבות לפי כל דין ;

יא. בוטל.

74א. קבוצות מסוימות בדוח רווח והפסד (12/97) (9/02)

א. דוח הרווח וההפסד לאחר "רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים" יסווג ויוצג בקבוצות אלה:

(1) חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים או בהפסדים של חברות כלולות לאחר השפעת

המס; היו לחברות כלולות רווחים או הפסדים מהסוגים המפורטים בפסקאות (4) -

(5), יוצג חלק התאגיד באותם רווחים או הפסדים במסגרת הפסקאות האמורות;

(2) בוטל;

(3) רווח נקי מפעולות רגילות:

(א) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה;

(ב) המיחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה;

(ג) המיחוס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי.

(3א) רווח (הפסד) נטו מפעילות שהופסקה;

(4) רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה;

(5) ההשפעה המצטברת של שינוי בכללי חשבונאות או באופן יישומם לתחילת התקופה

שבה בוצע השינוי, לאחר ניכוי מסים על ההכנסה בשלהם, בציון סכום המס שנוכה;

היה השינוי בכללי חשבונאות או באופן יישומם בעל אופי המצריך הצגה מחדש של

מספרי ההשוואה לתקופות קודמות, יובאו הפרטים לפי הוראות סעיף 77.ג.

(6) רווח נקי:

(א) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה;

(ב) המיחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה;

(ג) המיחוס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי.

ב. יוצג רווח או הפסד למניה.

74ב. נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו

הטיפול החשבונאי בנכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו ייערך

בהתאם לכללים המפורטים בתקן דיווח כספי בינלאומי 5 בדבר "נכסים לא שוטפים

המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו" (להלן-"התקן"). לעניין זה מובהר:

א. כאשר קיימת "פעילות שהופסקה":

(1) המונח "רווח מפעולות רגילות" יוחלף ב"רווח מפעולות נמשכות" בדוח רווח והפסד.

(2) במאזן יוצגו סעיף "נכסים המיוחסים לפעילות שהופסקה (במגזר X)" אחרי סעיף

"נכסים אחרים" וסעיף "התחייבויות המיוחסות לפעילות שהופסקה (במגזר X)"

אחרי סעיף "התחייבויות אחרות".

ב. הטיפול החשבונאי שנקבע בתקן לגבי נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה לא יחול על

נכסים שנתפסו כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור.

- ג. ביישום נספח א' בתקן בדבר "מונחים מוגדרים", במקום ההגדרות של מונחים המוגדרים בהוראות הדיווח לציבור יחולו ההגדרות בהוראות הדיווח לציבור.
- ד. במקום ההפניות בתקן המפורטות להלן, תבוא הפניה להוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים בישראל:
- 1) תקן חשבונאות בינלאומי 1 בדבר "הצגת דוחות כספיים";
  - 2) תקן דיווח כספי בינלאומי 4 בדבר "חוזי ביטוח";
  - 3) תקן דיווח כספי בינלאומי 8 בדבר "מגזרי פעילות";
  - 4) תקן חשבונאות בינלאומי 39 בדבר "מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה".

75. רווח מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס (9/02)

תאגיד בנקאי הסבור כי ראוי לסווג רווחים (הפסדים) בסעיף זה יפנה למנהל יחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית.

76. השפעה מצטברת של שינוי בכללי החשבונאות

א. חל באחת משנות הדיווח הכלולות בדוחות, שינוי בכללי החשבונאות או באופן יישומם בהשוואה לשנת הדיווח הקודמת - יוסבר השינוי, יפורטו הנימוקים לו ותצויין השפעתו בסכומים על הדיווח לפני ניכוי מסים על ההכנסה, על הריווח הנקי, על הריווח למניה ועל סעיפים אחרים בדוחות אשר השפעת השינוי לגביהם היא מהותית.

ב. המפקח על הבנקים יכול להורות ששינויים חשבונאיים בגין שנים קודמות ייכללו על ידי תיאום יתרת הרווח שנצברה לתחילת תקופת החשבון השוטפת ותיאום נתוני ההשוואה של שנים קודמות הכלולים בדוחות הכספיים, בדרך המוסברת בסעיף 77.ג.

77. הכנסות והוצאות בגין שנים קודמות

א. יש לראות כהכנסות והוצאות בגין שנים קודמות רק תיקוני טעויות בסכומים שהם מהותיים, המתייחסים לתקופות קודמות מוגדרות, הקשורים לפעולות העסקיות של אותן תקופות, שלא נובעים מאירועים כלכליים שקרו לאחר אותן תקופות ושאינם מהווים תיקוני הערכות או הפרשות הנעשות במהלך העסקים.

ב. ככלל, הכנסות והוצאות בגין שנים קודמות מחייבות הצגה מחדש של הדוחות הכספיים כאילו נכללו הכנסות והוצאות אלו בתקופות המקוריות להן הן מתייחסות.

ג. הוצג מחדש מספר השוואה בדוחות -

- (1) תוסבר המהות של ההצגה מחדש, יפורטו הנימוקים לה ותצויין בסכומים השפעתה על כל אחד מהסעיפים שהוצגו מחדש בדוחות, על הרווח הנקי ועל הרווח למניה לכל אחת משנות הדיווח הקודמות שנתוניהן נכללים בדוחות;
- (2) יפורטו יתרת הריווח או יתרת ההפסד לתחילת שנת הדיווח המוקדמת ביותר שנתוניה נכללים בדוחות כפי שדווחה לאחרונה, וסך כל השפעה על הרווחים וההפסדים בשנים שלפני שנת הדיווח המוקדמת ביותר שנתוניה נכללים בדוחות.

77.א. שינוי אומדן חשבונאי

שונה בשנת הדיווח אומדן חשבונאי ולשינוי יש השפעה מהותית על הדוחות או על דוחות בשנת דיווח או בשנות דיווח בעתיד, תוסבר מהות השינוי, יפורטו הנימוקים לו ותצויין בסכומים השפעתו על סעיפי המאזן ודוח הריווח וההפסד לרבות הרווח למניה. גילוי כאמור לעיל ינתן גם כאשר שונה ברבעון האחרון של שנת הדיווח אומדן חשבונאי ולשינוי יש השפעה מהותית על הדוח ברבעון זה או בתקופות דיווח בעתיד.

78. רווח למניה

תאגיד בנקאי יציג את הרווח למניה בדוח רווח והפסד ובביאור לדוח זה לפי תקן חשבונאות בינלאומי 33 בדבר "רווח למניה" (להלן – תקן 33), בשינויים המפורטים להלן:

- (א) סעיף 8 לתקן 33 לא יחול על דוח כספי של תאגיד בנקאי.
- (ב) לצורך יישומו של תקן 33, המונח "רווח מפעולות נמשכות" בו נעשה שימוש בתקן זה יוחלף ויעשה שימוש במונח "רווח נקי מפעולות רגילות".
- (ג) במקום ההפניות המופיעות בתקן 33 לתקנים המפורטים להלן, תבוא הפניה לכללי החשבונאות המקובלים בישראל והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו:
  - 1) תקן חשבונאות בינלאומי 1 בדבר "הצגת דוחות כספיים".
  - 2) תקן חשבונאות בינלאומי 32 בדבר "מכשירים פיננסיים: גילוי והצגה".
  - 3) תקן חשבונאות בינלאומי 39 בדבר "מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה".
  - 4) תקן דיווח כספי בינלאומי 8 בדבר "מגזרי פעילות".

תאגיד בנקאי יערוך את ביאור 28א. רווח למניה רגילה, בהתאם לנסיבות הקיימות אצלו. במידת הצורך יוסיף תאגיד בנקאי מידע שאינו נדרש במתכונת ביאור 28א. כדי למלא אחר דרישות תקן 33.

79. מגזרי פעילות עיקריים (12/01)

א. מגזרי פעילות פיקוחיים

כללי

- (1) תאגיד בנקאי ייתן גילוי בנפרד לגבי כל מגזר פעילות בהתאם למתכונת המפורטת בביאור 29 בדבר "מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים".
- (2) תאגיד בנקאי יערוך את הביאור על "מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים" בהתאם לכללי חשבונאות שאומצו לצורך עריכה והצגה של הדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי. אם סכומים הוקצו לנתונים המדווחים של מגזר, סכומים אלו יוקצו על בסיס סביר. כאשר הוקצו סכומים בדיווחים להנהלה ולדירקטוריון, יש לבצע את ההקצאות בנתונים המדווחים של מגזר באותו אופן.
- (3) תאגיד בנקאי המפרסם דוחות כספיים מאוחדים, רשאי להציג את המידע הנדרש על פי סעיף זה על בסיס מאוחד בלבד. במקרה זה, בכל מקום בסעיף בו קיימת התייחסות ל"דוחות הכספיים" יש לקרוא "דוחות כספיים מאוחדים".
- (4) תאגיד בנקאי רשאי להוסיף מידע היכול לתרום להבנת פעילויותיו, מעבר לנדרש בסעיף זה.

הגדרות

- (5) הגדרות -

אנשים פרטיים – כהגדרתם בסעיף 36, פקדונות הציבור.

מגזר בנקאות פרטית – אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ₪. מובהר, כי למרות האמור לעיל תאגיד בנקאי

רשאי מסיבות פרקטיות לסווג אנשים פרטיים למגזר בנקאות פרטית על פי היקף הנכסים שלהם על בסיס בנק.

משקי בית – אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.

עסק – לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.

מחזור פעילות – מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.

עסק זעיר – עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.

עסק קטן – עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.

עסק בינוני – עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.

עסק גדול – עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.

מגזר ניהול פיננסי – יכלול את הפעילויות הבאות: **פעילות למסחר** – השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקות רכש חוזר ושאיילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך; **פעילות ניהול נכסים והתחייבויות** – לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מגדרים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, גידור או הגנה על הפרשי שער של השקעות בשלוחות בחו"ל, פקדונות בממשלות ושל ממשלות; **פעילות השקעה ריאלית** - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים; **אחר** - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.

מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך הכל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.

נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות גמל, קרנות נאמנות, קרנות השתלמות, ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת גבייה.

דרישות גילוי

(6) יינתן גילוי למידע הבא:

(א) מאפייני כל מגזר פעילות פיקוחי, לרבות סוגי מוצרים ושירותים אשר מהם מפיק כל מגזר את הכנסותיו.

(ב) תאגיד בנקאי ידווח לגבי כל מגזר על הנתונים כמפורט במתכונת ביאור 29;

(ג) מומלץ לתת גילוי נפרד למהות ולסכום של פריטי הכנסות והוצאות מגזר כלשהם הכלולים בסעיפים המפורטים במתכונת ביאור 29, אשר גודלם, מהותם או שכיחותם הם כאלה שגילויים רלבנטי להסבר הביצועים התקופתיים של כל מגזר.

(ד) בסיס הרישום של כל העסקאות בין המגזרים הפיקוחיים.

- (ה) מדיניות הקצאת פריטים הנכללים במידע המגזרי (כגון, מדיניות הקצאת עלויות כלליות ומדיניות הקצאת נכסים משותפים, כאשר חיוני להבנת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים).
- (ו) האופי של כל השינויים מתקופות קודמות בשיטות ההקצאה ובשיטות המדידה וההשפעה, אם קיימת, של שינויים אלו.
- (ז) האופי וההשפעה של כל ההקצאות הלא סימטריות בין מגזרים. למשל, תאגיד בנקאי עשוי להקצות הוצאות פחת למגזר מבלי להקצות לאותו מגזר את הנכסים המופחתים המתייחסים.
- (7) ייתן גילוי לכל פריטי ההתאמות הבאים:
- (א) סך כל הכנסות המגזרים הפיקוחיים להכנסות בדוח הכספי של התאגיד הבנקאי.
- (ב) סך כל תוצאות המגזרים הפיקוחיים לרווח הנקי בדוח הכספי של התאגיד הבנקאי.
- (ג) סך כל נכסי המגזרים הפיקוחיים לנכסים בדוח הכספי של התאגיד הבנקאי.
- (ד) סך כל התחייבויות המגזרים הפיקוחיים להתחייבויות בדוח הכספי של התאגיד הבנקאי.
- (ה) סך כל הסכומים של כל המגזרים הפיקוחיים לגבי כל פריט מידע חשוב אחר שניתן לגביו גילוי לסכום בדוחות הכספיים.
- כל פריטי ההתאמה המשמעותיים יזוהו ויתוארו בנפרד.

הנחיות נוספות

- (8) מובהר כי הדיווח על "מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית" במגזר ניהול פיננסי (מתכונת הגילוי על מגזר ניהול פיננסי בעמ' 66.3-66.7 ועמ' 66.7-66.9):
- (א) ייתן בהתייחס לתוצאות של ה"פעילות למסחר" ושל "פעילות ניהול נכסים והתחייבויות", לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.
- (ב) בפעילות למסחר – בשורות הפרשי שער נטו, הפרשי מדד נטו, חשיפות ריבית נטו וחשיפות למניות נטו ינתן פירוט לשינוי בשווי הוגן של חשיפות מטבע, מדד, ריבית ומניות, בהתאמה.
- (ג) בפעילות "ניהול נכסים והתחייבויות" – בשורות הפרשי שער נטו והפרשי מדד נטו, יכללו הפרשי שער והפרשי מדד על בסיס צבירה (לרבות בגין מכשירים נגזרים). בשורת חשיפות ריבית נטו – יכללו הכנסות נטו על בסיס צבירה הנובעות מהחשיפה לריבית נטו של הנכסים הפיננסיים בניכוי ההתחייבויות הפיננסיות (לאחר השפעת מכשירים נגזרים), שאינם למסחר.
- (ד) בשורת "מרווחי ריבית שמשויכים לניהול הפיננסי" יש לדווח על הכנסות ריבית הנובעות מההפרש שבין שיעור הריבית שמגזר ניהול פיננסי מחייב את מגזרי הפעילות האחרים בעת מתן אשראי לבין שיעור הריבית שמגזר ניהול פיננסי מזכה את מגזרי הפעילות האחרים בעת גיוס פיקדונות.
- (9) נכסים בניהול - מובהר כי השיוך למגזרים השונים (משקי בית, בנקאות פרטית, עסקים קטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים וניהול פיננסי) של יתרות נכסים

ותוצאות הנובעות מקופות גמל, קרנות השתלמות וקרנות נאמנות המהוות חלק מ"הנכסים בניהול" יתבצע בהתאם לעקרונות הבאים :

(א) קופות גמל וקרנות השתלמות – היתרות והתוצאות ישויכו למגזר שאליו משויך הגוף המוסדי המנהל את קופת הגמל/ קרן ההשתלמות, שהבנק נותן לו שירותי תפעול.

(ב) קרנות נאמנות – היתרות והתוצאות ישויכו למגזר שאליו משויך הלקוח שמחזיק באותה קרן נאמנות.

ב. מידע נוסף ואיזורים גיאוגרפיים

סעיף קטן זה מתייחס לכל התאגידים הבנקאיים, לרבות אלו בעלי מגזר בר דווח אחד. המידע הנדרש להלן יינתן רק אם אינו נכלל במידע אחר שניתן ע"פ סעיף זה (לדוגמה, כאשר מגזר מדווח על הכנסות ממוצרים או שירותים שונים מיסודם, או כאשר מגזר מחזיק נכסים באזורים גיאוגרפיים שונים או מדווח על הכנסות מלקוחות באזורים גיאוגרפיים שונים).

(1) תאגיד בנקאי יגלה את ההכנסות מלקוחות חיצוניים לכל מוצר ושירות או לכל קבוצה של מוצרים ושירותים דומים אלא אם הדבר אינו בר ביצוע. סכומי ההכנסות המדווחות יתבססו על המידע הפיננסי המשמש לייצור הדוחות הכספיים. אם מתן מידע זה אינו בר ביצוע יש לגלות עובדה זו.

(2) (א) תאגיד בנקאי יגלה את המידע הגיאוגרפי הבא אלא אם הדבר אינו בר ביצוע :

(1) הכנסות מלקוחות חיצוניים ;

(2) רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי ;

(3) סך הנכסים.

(ב) יש להציג בנפרד את הסכומים המיוחסים למדינת התושבות של התאגיד הבנקאי ואת הסכומים המיוחסים למדינות הזרות. אם הסכומים המיוחסים למדינה זרה מסוימת הנם מהותיים, יש לתת להם גילוי נפרד.

(ג) יש לספק סיכומי ביניים של מידע גיאוגרפי ביחס לקבוצות של מדינות בעלות מאפיינים כלכליים דומים.

(ד) תאגיד בנקאי יגלה את הבסיס לייחוס הכנסות מלקוחות חיצוניים ולייחוס סך הנכסים למדינות השונות.

(ה) הסכומים המדווחים יתבססו על המידע הפיננסי המשמש לייצור הדוחות הכספיים.

(ו) אם מתן מידע גיאוגרפי זה אינו בר ביצוע יש לגלות עובדה זו.

11. מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים ייתן בנוסף גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות - נושא 280 בקודיפיקציה (ASC 280) – דיווח מגזרי. להלן, לצורך נוחות, עיקרי ההנחיות שנקבעו בכללים אלה:

(א) תאגיד בנקאי יגלה בנפרד את המידע שנדרש בקודיפיקציה, לגבי כל מגזר פעילות אשר עומד בדרישות סעיף קטן (ד) (או נובע מצירוף של שניים או יותר ממגזרים אלה בהתאם לסעיף קטן (ה)) ובתנאים הכמותיים המפורטים בסעיף קטן (ו). בסעיף קטן (ז) מפורטים מצבים אחרים בהם ייתן מידע נפרד על מגזרי פעילות.

(ב) בנוסף ייתן הגילוי הבא הנדרש בקודיפיקציה:

(1) גורמים המשמשים לזיהוי המגזרים ברי הדיווח של התאגיד הבנקאי, לרבות בסיס ארגון התאגיד הבנקאי (למשל, האם ההנהלה בחרה לארגן את התאגיד הבנקאי סביב הבדלים במאפייני לקוחות, במוצרים ובשירותים, איזורים גיאוגרפיים, או שילוב של גורמים והאם בוצע צירוף של מגזרי פעילות).

(2) אם תאגיד בנקאי משנה את המבנה הארגוני הפנימי שלו באופן שמביא לשינוי בהרכב המגזרים, המידע המתייחס לתקופות קודמות, יוצג מחדש אלא אם הדבר איננו פרקטי. בהתאם לכך, תאגיד בנקאי יציג מחדש את אותם פריטי גילוי מסוימים אשר הוא מסוגל להציג מחדש. בעקבות שינויים בהרכב המגזרים שלו, התאגיד בנקאי יגלה האם בוצעה הצגה מחדש של פריטים המתייחסים למידע המגזרי בתקופות קודמות.

(3) אם תאגיד בנקאי שינה את המבנה הארגוני הפנימי באופן הגורם לשינוי בהרכב המגזרים, ואם מידע על מגזרים לתקופות קודמות איננו מוצג מחדש בכדי לשקף את השינוי, על התאגיד הבנקאי לגלות בשנה בה אירע השינוי את המידע על מגזרים בתקופה השוטפת גם לפי הבסיס החדש וגם לפי הבסיס הישן של הפילוח אלא אם הדבר אינו בר ביצוע.

(ג) לעניין סעיף זה:

"הכנסות מגזר" - סך כל הכנסות ריבית נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, בתוספת סך הכנסות שאינן מריבית.

"תוצאות מגזר" - ההפרש בין כל ההכנסות וההוצאות המיוחסות למגזר;

(ד) (1) מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר מתקיימים בו שלושת המאפיינים הבאים:

(א) עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות (כולל הכנסות והוצאות הנובעות מעסקאות עם רכיבים אחרים באותו תאגיד בנקאי).

- (ב) תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר ע"י ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
- (ג) קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

(2) מגזר פעילות יכול לעסוק בפעילויות עסקיות אשר עדיין לא החלו להפיק הכנסות.

- (3) לא כל חלק בתאגיד הבנקאי הוא בהכרח מגזר פעילות או חלק ממגזר פעילות. למשל, הנהלת התאגיד או מחלקות פונקציונליות מסוימות עשויות שלא להפיק הכנסות או להפיק הכנסות אשר הינן נלוות ביחס לפעילויות של

התאגיד הבנקאי ולא יהוו מגזרי פעילות. למטרות סעיף זה, תוכניות פנסיה ותוכניות הטבה אחרות אחרי פרישה לא נחשבות למגזרי פעילות.

(4) אם ההנהלה והדירקטוריון משתמשים ביותר ממערכת אחת של מידע מגזרי, יש להיעזר בגורמים אחרים לצורך זיהוי המערכת שתהווה את מגזרי הפעילות של התאגיד הבנקאי, ביניהם אופי הפעילויות העסקיות של כל רכיב, עצם קיום מנהלים אחראים להם, והמידע המוצג בפני הדירקטוריון.

אם המאפיינים בסעיף זה מתאימים ליותר ממערכת אחת של רכיבים של ארגון, אך אחריות מנהלי המגזרים נקבעה לפי מערכת אחת בלבד, מגזרי הפעילות יקבעו לפי מערכת זו.

המאפיינים בסעיף זה עשויים להצביע על שתי מערכות חופפות או יותר של רכיבים שלפיהם מוגדרת אחריות מנהלים. למשל, ארגון שבו מנהלים מסוימים אחראים למוצרים ושירותים שונים ברחבי העולם, בעוד שמנהלים אחרים אחראים לאזורים גיאוגרפיים ספציפיים. במצב כזה, מגזרי הפעילות יקבעו על בסיס מוצרים ושירותים.

(ה) לעיתים קרובות מציגים מגזרי פעילות בעלי מאפיינים כלכליים דומים, ביצועים פיננסיים דומים בטווח הארוך. ניתן לצרף שני מגזרי פעילות או יותר למגזר פעילות אחד אם למגזרים מאפיינים כלכליים דומים, ואם המגזרים דומים בכל אחד מהתחומים הבאים:

- (1) אופי המוצרים והשירותים.
- (2) מאפייני הלקוחות של מוצרי ושירותי המגזרים.
- (3) השיטות להפצת המוצרים או לאספקת השירותים.

(ו) יינתן גילוי נפרד לכל מגזר פעילות העומד באחד או יותר מהתנאים הכמותיים הבאים:

- (1) ההכנסות המדווחות של המגזר, כולל מעסקאות בין מגזריות, הנם 10% או יותר מההכנסות המצרפיות, כולל מעסקאות בין מגזריות, של כל מגזרי הפעילות המדווחים.
- (2) סכום תוצאות המגזר בערך מוחלט הוא 10% או יותר מהגדול, בערך מוחלט, בין (1) סכום הרווח המצרפי המדווח של כל מגזרי הפעילות שלא דיווחו על הפסד לבין (2) סכום ההפסד המצרפי המדווח של כל מגזרי הפעילות שדיווחו על הפסד.
- (3) נכסי המגזר מהווים 10% או יותר מהנכסים המצרפיים של כל מגזרי הפעילות.

ניתן להציג בנפרד מידע על מגזרי פעילות שאינם עומדים באף אחד מהתנאים הכמותיים.

(ז) (1) תאגיד בנקאי רשאי לצרף מידע על מגזרי פעילות שאינם עומדים בתנאים הכמותיים ביחד עם מידע על מגזרי פעילות אחרים על מנת ליצור מגזר בר

- דיווח, רק אם מגזרי הפעילות עומדים ברוב הקריטריונים לצירוף המפורטים בסעיף קטן ה'.
- (2) אם סך כל ההכנסות מחיצוניים המדווחות ע"י מגזרי הפעילות מהווה פחות מ - 75% מסך ההכנסות בדוח הכספי, יש להגדיר מגזרי פעילות נוספים כברי דיווח (גם אם אינם עונים על הקריטריונים בסעיף קטן ו') עד שלפחות 75% מסך ההכנסות בדוח הכספי ייכלל במגזרים ברי הדיווח.
- (3) מידע על פעילויות עסקיות אחרות ועל מגזרי פעילות שאינם ברי דיווח יצורף וידווח בקטגוריית "כל האחרים" בנפרד מפריטי התאמה אחרים. יש לתאר את סוגי ההכנסות הנכללות בקטגוריית "כל האחרים".
- (4) אם לדעת ההנהלה מגזר פעילות שזוהה כבר דיווח בתקופה הקודמת, ימשיך להיות משמעותי, יש להמשיך לתת בנפרד מידע על מגזר זה בתקופה הנוכחית, גם אם איננו עומד יותר בקריטריונים לדיווח ע"פ סעיף קטן ו'.
- (5) אם מגזר פעילות מזוהה בתקופה הנוכחית כבר דיווח בעומדו בתנאים הכמותיים, יש להציג מחדש את הנתונים המדווחים על מגזרי הפעילות כמספרי השוואה בכדי לשקף את המגזר בר הדיווח החדש כמגזר נפרד, גם אם מגזר זה לא עמד בקריטריונים לדיווח ע"פ סעיף קטן ו' בתקופות הקודמות, אלא אם הצגת המידע אינה פרקטית.
- לעניין זה, הצגת מידע אינה פרקטית אם המידע הנדרש איננו זמין ועלות הפקתו היא מופרזת.
- (6) תיתכן מגבלה פרקטית למספר המגזרים ברי הדיווח שתאגיד בנקאי ידווח עליהם בנפרד, אשר מעבר לה המידע על המגזרים נעשה מפורט מדי. למרות שלא נקבעה מגבלה מדויקת, כאשר מספר המגזרים שהם ברי דיווח בהתאם לסעיף קטן זה עולה על 10, התאגיד הבנקאי צריך לשקול האם הגיע למגבלה פרקטית.

א.79. מידע על לקוחות עיקריים (12/01)

(א) על תאגיד בנקאי לספק מידע על מידת הסתמכותו על לקוחותיו העיקריים. אם הכנסות מעסקאות עם לקוח חיצוני אחד מגיעות ל- 10% או יותר מהכנסות התאגיד הבנקאי, על התאגיד הבנקאי לגלות עובדה זאת, את סך ההכנסות מכל לקוח שכזה, ואת זהות המגזר או המגזרים המדווחים את ההכנסות. התאגיד הבנקאי אינו חייב לגלות זהות לקוח עיקרי או את סכום ההכנסות שכל מגזר מדווח מלקוח זה. לעניין סעיף זה:

(1) קבוצת ישויות עסקיות אשר לפי הידוע מצויות תחת שליטה משותפת יחשבו כלקוח יחיד, וממשלת ישראל, חברה ממשלתית, רשות מקומית וממשלה זרה יחשבו כל אחת כלקוח אחד.

(2) הכנסות - כמשמעותן בסעיף 79.1ב.3), "הכנסות מגזר".

(ב) ניתן לגלות את הנדרש על פי סעיף זה על בסיס מאוחד בלבד.

ב.79. בוטל**ג.79. פקדונות מיועדים, אשראים ופקדונות מפקדונות מיועדים**

כאשר יתרת הפקדונות המיועדים היא מהותית, לרבות כאשר היא עולה על 5% מסך הפקדונות במאזן, תאגיד בנקאי ייתן גילוי ליתרות של פקדונות מיועדים ואשראים ופקדונות מפקדונות מיועדים לפי מתכונת ביאור 29. במקרה זה ייתן תיאור המאפיינים העיקריים של הפעילות.

80. בעלי עניין וצדדים קשורים - עסקאות במהלך העסקים הרגיל

א. המידע על יתרות מאזניות וחוף מאזניות והמידע על תוצאות העסקאות (להלן - המידע) עם בעלי עניין וצדדים קשורים יתייחס לתאגיד הבנקאי והחברות המאוחדות שלו.

ב. המידע על בעלי עניין וצדדים קשורים ירוכז בביאור 19 - בעלי עניין וצדדים קשורים, בפירוט שנקבע בדוגמת הביאור. בנוסף לדרישות הגילוי הנדרשות מכוח הוראות אלה, תאגידים בנקאיים יישמו גם את הוראות הגילוי המתחייבות מיישום תקן חשבונאות בינלאומי 24 בדבר "גילויים בהקשר לצד קשור" (להלן בסעיף זה - תקן 24). תאגיד בנקאי אינו נדרש לחזור על פירוטים, בדבר המידע האמור, שנכללו בביאור אחר, אם נכללה בביאור על בעלי עניין וצדדים קשורים הפניה מתאימה. למרות האמור בתקן 24, אין חובה להציג את המידע על בסיס התאגיד הבנקאי לבדו.

ג. המידע על יתרות מאזניות וחוף מאזניות יכלול גם יתרות של נכסים בגין עסקאות שבוצעו עם מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה. אולם, אין חובה לכלול מידע על יתרות של התחייבויות ועל תוצאות העסקאות עם מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה.

ד. המידע ימויין לפי מהות הקשר בין התאגיד הבנקאי והחברות המאוחדות שלו ובין בעלי עניין וצדדים קשורים כמפורט להלן:
בעלי עניין:

(1) מחזיקי מניות בעלי שליטה;

לעניין זה, "החזקה" ו"שליטה" - כמשמעותן בחוק ניירות ערך;

(2) מחזיקי מניות בעלי השפעה מהותית או שליטה משותפת - אדם או בן משפחה קרוב שלו או ישות שיש להם שליטה משותפת או השפעה מהותית בתאגיד הבנקאי;

לעניין זה, "בני משפחה קרובים של האדם" - כמשמעותם בתקן 24.

(3) מחזיקים אחרים - לרבות מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי;

(4) אנשי מפתח ניהוליים בתאגיד הבנקאי או בחברה האם שלו, לרבות דירקטורים ומנהלים כלליים - ביחד עם בני משפחה קרובים שלהם כאמור בתקן 24;

(5) אחרים - תאגידים שלא נכללו בסעיפים (1)-(4) לעיל, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם, מחזיק בהם בשליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם;

(6) מי שהיה בעל עניין - בעת שניתנה הלוואה או בעת שנעשתה השקעה אחרת או בעת שניתנה ערבות או בעת שנרשם שיעבוד.

צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי :

- (7) חברות בת, למעט חברות מאוחדות ;
- (8) חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת; ישויות המוחזקות בשליטה משותפת או מהוות חברות כלולות של ישויות השייכות לאותה קבוצה אליה שייך התאגיד הבנקאי (למעט בעלי עניין בתאגיד הבנקאי); "כלולה" או "מוחזקת בשליטה משותפת" – לרבות חברה בת שלה.
- (9) אחרים –
- (א) צדדים העומדים בהגדרת צד קשור על פי תקן 24, שלא נכללו בסעיפים (1)-(8) לעיל.
- (ב) צד תלוי עסקית - צד שפעילותו של התאגיד הבנקאי והחברות המאוחדות שלו, תלויות בהיקף משמעותי בעסקיו. יש לגלות ולהבהיר את התלות הכלכלית הקיימת גם אם שני הצדדים אינם "צדדים קשורים" על פי תקן 24.

ה. מידע על בעל עניין ועל צד קשור יוצג רק באחד המיונים לפי מהות הקשר עם התאגיד הבנקאי והחברות המאוחדות שלו. כאשר ניתן למיין את המידע על בעלי עניין או על צד קשור לשתי קבוצות מיון או יותר, המידע ימויין לקבוצה הקודמת לפי סדר ההצגה של הקבוצות בסעיף קטן ד. למרות זאת, כל המידע המתייחס לאנשי מפתח ניהוליים, כהגדרתם בתקן 24, יוצג רק בקבוצת המיון : אנשי מפתח ניהוליים.

ו. יתרות מאזניות וחוף מאזניות -

- (1) יינתן גילוי ליתרות בתאריך המאזן וליתרה הגבוהה ביותר במשך השנה וזאת על בסיס היתרות שהיו בכל סופי חודשים.
- (2) יינתן גילוי להשקעות התאגיד הבנקאי והחברות המאוחדות שלו בבעל עניין לפי פרטים אלה :
- (א) במניות של בעל עניין, בתעודות הניתנות להמרה במניותיו או המקנות זכות לרכישתן, למעט השקעה בחברה מוחזקת שהיא בעל עניין בתאגיד ;
- (ב) במניות של חברה מוחזקת שהיא בעל עניין בתאגיד הבנקאי, בתעודות הניתנות להמרה במניותיה או המקנות זכות לרכישתן ; פרטים על השקעות אלה יובאו לגבי כל חברה מוחזקת בנפרד ;
- (ג) בתעודות התחייבות שאינן ניתנות להמרה ;
- (ד) הפרטים לפי פסקה (2) ייערכו לפי מתכונת של ביאור 19.
- (3) ערב התאגיד הבנקאי או חברה מוחזקת שלו לחוב של בעל עניין או של מי שהיה בעל עניין בעת מתן הערבות או שיעבד התאגיד הבנקאי או חברה מוחזקת שלו נכס מנכסיו להבטחת חוב כאמור, יחולו הוראות אלה :

- (א) הוגבלה הערבות בסכום, יצויין סכום הערבות, יפורטו הערבויות שקיבלו התאגיד הבנקאי או חברה מוחזקת שלו בשל הערבות ויתרת החוב אשר לו ערבו התאגיד הבנקאי או חברה מוחזקת שלו ;
- (ב) לא הוגבלה הערבות בסכום יחולו הוראות סעיף 47.ב.2) בשינויים המחוייבים ;
- (ג) שיעבד התאגיד הבנקאי או חברה מוחזקת שלו נכס מנכסיהם להבטחת חוב של בעל עניין, יצויין סוג השעבוד, יתואר הנכס המשועבד ותצויין יתרת החוב.

ז. תוצאות העסקאות-

- (1) המידע על התוצאות של העסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים יכלול פירוט של סעיפים עיקריים מדוח רווח והפסד (לפי המתכונת של ביאור 19).
- (2) מידע על תגמול וכל הטבה אחרת שנתנו התאגיד הבנקאי והחברות המוחזקות שלו לבעל עניין בתאגיד הבנקאי ועל עסקאות של התאגיד הבנקאי ושל חברות מאוחדות עם בעל עניין ירוכז בביאור לפי פרטים אלה :
- (א) בסעיף זה - "תגמול" - כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע - 2010.
- (ב) הטבות שנתנו התאגיד הבנקאי או חברה מוחזקת שלו בשנת הדיווח, בהבחנה בין בעל עניין המועסק בתאגיד הבנקאי או מטעמו, לבין דירקטור שאינו מועסק כאמור ולבין בעל עניין אחר שאינו מועסק כאמור, ויצויין מספר האנשים בכל אחת משלוש קבוצות אלה ; לגבי כל תגמול והטבה אחרת יפורטו גם שווים, הדרך שבה נקבע השווי וההנחות ששימשו בחישובו ; ניתנו תגמול וכל הטבה אחרת שאינם ניתנים להערכה כספית, יתוארו תנאיהם ;
- (ג) קיימת התחייבות מותנית למתן תגמול וכל הטבה אחרת שלגביה לא בוצעה הפרשה או קיימת התקשרות ולפיה עשויים להינתן תגמול וכל הטבה אחרת, יתוארו ההתחייבות או ההתקשרות ותנאיה ;
- (ד) יישא התאגיד הבנקאי במיסים בשל מתן תגמול וכל הטבה אחרת, יצויין הדבר ויפורטו סכומי המסים שבהם יישא התאגיד הבנקאי, ואם הדבר אפשרי, סך כל סכומי המסים הצפויים לחול.

- (ה) תתוארנה עסקאות שבין התאגיד הבנקאי או חברה מאוחדת שלו לבין בעל עניין, בין שנעשו במישרין ובין שנעשו בעקיפין, בציון סכומי העסקאות, דרכי קביעת המחירים, תנאי האשראי והתנאים האחרים לפי נסיבות העניין; כמו כן, תצוין השפעת העסקאות על מצבו העסקי של התאגיד ועל תוצאות פעולותיו, לגבי כל עסקה בנפרד;
- (ו) קיימת התקשרות לביצוע עסקה כאמור בפסקת משנה (ה), יצויינו הפרטים לפי פסקת משנה זו, בשינויים המחוייבים.
- (ז) על אף האמור בסעיפים קטנים (ה) ו-(ו), תאגיד בנקאי יהיה רשאי שלא לתת את הפרטים לגבי עסקה כאמור בהן, למעט עסקה חריגה כהגדרתה בסעיף 1 לחוק החברות, אם התקיים בה אחד משני אלה:
- (1) העסקה זניחה; על התאגיד הבנקאי לציין את הסוגים והמאפיינים של העסקאות שהוא רואה אותן כזניחות, תוך פירוט העובדות, הנימוקים וההסברים לכך.
- (2) העסקה אינה זניחה, והתאגיד הבנקאי נתן תיאור כללי שלה, של מאפייניה והיקפה וכן של היקף כלל העסקאות מסוגה עם אותו בעל עניין.
- (3) הכנסות מחברות מוחזקות יפורטו לפי מרכיביהן, לרבות ריבית, דמי ניהול ושירותים.
- ח. (1) פירוט הכנסות ריבית נטו בעסקאות של התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים ייערך במתכונת ביאור 19.ד.
- (2) בביאור יצויין כי הכנסות והוצאות ריבית הן בגין עסקאות שנעשו עם בעלי עניין וצדדים קשורים באותם תנאים אשר היו מתקיימים גם לו עסקאות אלה היו נעשות עם מי שאינו בעל עניין או צד קשור. (יש להדגיש כי במידה ותנאי זה אינו מתקיים יש לתת גילוי לעסקאות אלה ויש לראות בעסקאות אלה עסקאות שלא במהלך העסקים הרגיל. בעניין זה יש להזכיר את המגבלות המוזכרות בסעיף 80.א.)
- ט. אם ציון פרטים מסוימים על פי סעיף זה כרוך בקשיים מיוחדים, תאגיד בנקאי רשאי לבקש מהמפקח פטור מציון פרטים מסוימים אלה (בכל מקרה לא יינתן פטור מגילוי עסקאות עם צדדים קשורים שלא במהלך העסקים הרגיל).

80. בעלי עניין וצדדים קשורים - עסקאות שלא במהלך העסקים הרגיל

עשה התאגיד הבנקאי עסקאות שלא במהלך העסקים הרגיל עם צדדים קשורים או עם בעלי עניין בתאגיד, יינתן גילוי נפרד לעסקאות אלה, תנאיהן, תוצאותיהן ותזרימי המזומנים הנובעים מהן. מקום בו חושבה הטבה לפי סעיף 80ב., יינתן גילוי גם לסכום ההטבה שנוקפה. הוראה זו לא תחול על עסקאות עם חברה בת מאוחדת שהיתה בבעלות מלאה במועד קשירת העסקה.

(יש לזכור, כי בהתאם להוראה 312 בקובץ "ניהול בנקאי תקין" בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים", אסור לתאגיד בנקאי לבצע עסקאות בתנאים מועדפים על אלה שהוא עושה עסקה דומה עם אחרים בניסיונות דומות עם מי שמוגדר באותה הוראה "אדם קשור").

לעניין סעיף זה וסעיף 80 - "עסקאות במהלך העסקים הרגיל" - עסקאות שנעשו באותם תנאים שהיו מתקיימים גם לו עסקאות אלה היו נעשות עם מי שאינו בעל עניין או צד קשור.

80. פעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי

א. לעניין סעיף זה :

"בעל שליטה בתאגיד בנקאי" - בעל שליטה כהגדרתה בחוק ניירות ערך, לרבות תאגיד שבשליטתו ;

ב. על עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בתאגיד הבנקאי ועל עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין חברה בשליטתו יחולו כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. זאת, כל עוד כללים אלה אינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים.

ג. לגבי עסקאות כאמור שאין לגביהן התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב יחול תקן חשבונאות 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בדבר "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה" (להלן – תקן 23). בין היתר האמור כולל עסקאות של העמדת הלוואות או גיוס פיקדונות בין חברות בתוך קבוצה בנקאית.

הטיפול החשבונאי האמור ייעשה בהתאמות המתחייבות להוראות הדיווח לציבור.

ד. התקשרות המשך בתמורה שונה

(1) בסעיף קטן זה, "התקשרות נמשכת" - התקשרות שעניינה שכר נושאי משרה, דמי שכירות וכיוצא באלה.

(2) נעשתה במהלך תקופות הדיווח הנכללות בדוחות הכספיים או בתקופה שלאחר מכן המסתיימת במועד חתימת הדוחות הכספיים, התקשרות נמשכת בין תאגיד בנקאי ובין בעל השליטה בו המהווה המשך להתקשרות נמשכת קודמת אך בתמורה שונה, ייכלל בדוחות הכספיים ביאור ובו הפרטים הבאים:

(א) נתוני הרווח הנקי, יתרת הרווח והרווח למניה, וסעיפים אחרים בדוח רווח והפסד הנוגעים לעניין, לכל אחת מתקופות הדיווח הנכללות בדוחות הכספיים, המשקפים את תוצאות פעילותו של התאגיד הבנקאי בהנחה שתנאי ההתקשרות הנמשכת הקודמת היו זהים לתנאי ההתקשרות הנמשכת: (להלן - נתוני הפרופורמה); נתוני הפרופורמה יובאו לצד תוצאות הפעילות בפועל כפי שהוצגו בדוחות הכספיים;

(ב) ההנחות שלפיהן נקבעו נתוני הפרופורמה.

ה. בוטל.

ו. בוטל.

חלק ג'1 – דוח על הרווח הכולל

80. הדוח על הרווח הכולל יערך בהתאם למתכונת הדיווח המפורטת בעמוד 2.1-669 ויוצג מיד לאחר דוח רווח והפסד. פירוט השינויים ברווח כולל אחר מצטבר יוצג בהתאם למתכונת המפורטת בביאור 29.ג. בדבר "רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר" (עמוד 3.67-669).